

Nr 508

Av herr **Ståhl**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 118, angående garanti för krediter till Uddevallavarvet Aktiebolag.

I Kungl. Maj:ts prop. nr 118 föreslås, att staten skall ställa borgen för lån till Uddevallavarvet Aktiebolag intill ett belopp av 30 milj. kronor. Beloppet är betydande. Som jämförelse kan nämnas, att statens garantilånestöd till småindustri och hantverk för nästa budgetår av Kungl. Maj:t föreslagits till 20 milj. kronor. Detta stöd sprids till åtskilliga företag över hela landet. Statens nu föreslagna kreditstöd till varvsindustrien avser ett enda företag. Mot bakgrund av detta ärendes storleksordning, och med hänsyn till frågans principiella vikt, borde i propositionen lämnats utförliga och preciserade uppgifter om Uddevallavarvets status och innebörden i ingångna avtal.

Det heter i propositionen bl. a. att banklagens bestämmelser torde ha hindrat företaget från att erhålla den bankkredit, som skulle ha erfordrats för att vidmakthålla företagets likviditet och solvens. Detta torde väl få tolkas så, att företaget saknat erforderliga säkerheter för att erhålla bankkredit i normal ordning och att en konkurssituation var omedelbart förestående. Om bolagets kreditunderlag sålunda redan var till det yttersta utnyttjat, torde det allmännas borgensåtagande — tillhoppa med borgen från Uddevalla stad uppgående till 40 milj. kronor — ha skett med den allra största risk och utan någon möjlighet att begränsa eventuella förluster.

Innehållet av ingångna avtal beskrivs på viktiga punkter i propositionen så knapphändigt, att man endast med tillgång till aktmaterialet torde kunna bedöma innebörden. Efter beskrivning av hur äganderätten till varvet övergått från förutvarande ägare till en särskilt bildad stiftelse, heter det i propositionen:

”Samtidigt med bildandet av stiftelsen har de rättsliga och finansiella förhållandena i samband med varvets övergång till stiftelsen reglerats genom särskilt avtal, och varvet beviljats erforderliga krediter. Bankerna har för sin medverkan endast betingat sig sedvanlig ränta jämte ersättning för bankmässiga kostnader.”

Även om propositionens synpunkter accepteras i fråga om stöd från det allmänna för att förhindra en sysselsättningskris och för att bevara svensk varvsindustris internationella anseende, måste riksdagen ha rätt att kräva en fullständigare redovisning. Under alla omständigheter borde riskerna för förluster för det allmänna och möjligheterna att begränsa dessa noga ha undersökts och redovisats. Uddevallavarvets ställning inom Thordénkon-

cernen berörs ej alls i propositionen liksom ej heller läget för Thordénkoncernen i dess helhet. Med hänsyn till fordringar och förbindelser mellan koncernföretagen hade sådana uppgifter varit motiverade. Det lär bl. a. förhålla sig så, att Uddevallavarvet har fordringar på Thordénrederierna, vilkas värde ej berörs. Om rederierna inom koncernen förfogar över mera betydande tillgångar utöver skulderna eller framdeles kan väntas förbättra sin ställning, borde dessa resurser ha kunnat tagas i anspråk, om det allmänna vållas förluster till följd av sina borgensåtaganden för varvsrörelsen. Lämpligen kunde detta ha skett i den formen, att förutvarande ägare till varvet, som alltjämt äger rederirörelsen, ställt sina rederiaktier som säkerhet för det allmännas borgensåtaganden. Av propositionen framgår ej om så skett. Skulle detta ej vara fallet, följer emellertid redan av skäliga aktsamhetskrav i fråga om det allmännas medel, att statens borgensåtagande bort förknippas med villkor om pantsäkerhet i rederiaktierna. Då det allmänna av särskilda skäl bispringer ett privat företag i en trängd situation, bör det också kunna förväntas, att företagets ägare gör vad som står i deras förmåga för att det allmänna ej tillfogas förluster.

Under hänvisning till det anförda hemställs,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 118 måtte beakta vad i motionen anförts.

Stockholm den 9 april 1958

Manne Ståhl
